

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn	
RANDGÅRD	
G.nr./br.nr.	
51/1	
Kommune	Fylke
Lillehammer	Oppland
Sogn	Prestegjeld
Eier/bruker, adr.	
Gjelder: Innberetning om arkeologiske undersøkelser av røyser.	
Flyfoto	Kartref.
Innber./rapport/reg. ved:	Dato
Rolf Scheen	5.-7. juni 1981

Jeg henviser til notat om befaring av gravfeltet på Randgård, 51/1, Lillehammer, Oppland den 5. juli 1980.

Gravfeltet ligger midt i trekanten mellom de gamle gårdene Lysgård, Ergård og Randgård ved den gamle Nordseterveien på et lite udyrket areal som ligger igjen i et stort oppdyrket åkerlandskap som heller mot vest med godt utsyn over Mjøsa (fig. 1).

Feltet består av 8 røyser som har en diameter på ca. 4-6 m, høyde 0,3-1 m. Den nordligste røysa hadde fotkjede med stein som var orientert med lengste akse langs omkretsen.

Røysene syntes rørt bortsett fra at det på noen av dem var lagt store mengder kvist og røtter.

Utgravningsmetode.

Alle røysene ble utgravet på samme måte: En profillinje ble strukket tvers over røysa slik at den ble delt i 2 like halvdel. Deretter ble først den ene halvdel gravet, profilbilde

Gårds/bruksnavn RANDGÅRD	
G.nr./br.nr. 51/1	
Kommune Lillehammer	Fylke Oppland

tatt, og den andre halvdel gravet.

Utgravningen omfatter 4 røyser. I tillegg kom 2 usikre som ved nærmere undersøkelse var klare rydningsrøyser.

Før selve utgravningen ble følgende mål tatt:

Røys 1: Diameter 5,5 m, h 0,3 m.

Røys 2: Diameter 4,5 m, h 0,25 m.

Røys 3: Diameter 5 m, h 0,3 m.

Røys 4: Diameter 4 m, h 0,2 m.

Observasjoner.

De samme observasjonene ble gjort ved utgravningen av de fire røysene:

Røysene var bygget av forskjellig størrelse steinmateriale, både kantet, kantrundet og rundet. Porevolumet i røysene var fylt med jord mot bunnen. Mot toppnivå i røysene lå stenene uten jord i mellom.

Det ble ikke funnet trekull eller gjort andre arkeologiske funn i noen av røysene.

Tolkning.

Røysene virket være tilfeldig oppbygget av meget variert materiale. Ved utgravningen ble det ikke gjort arkeologiske funn.

En rimelig tolkning av røysenes tidligere funksjon kan være rydningsrøyser i forbindelse med slåtteland. Det som syntes å være fotkjedest, kan forklares ved at man ikke har løftet så store blokker opp på røysen, men bare lagt dem inn til røysfoten.

Dette er et vanlig trekk ved bygging av rydningsrøyser.

Gårds/bruksnavn RANDGÅRD	
G.nr./br.nr. 51/1	
Kommune Lillehammer	Fylke Oppland

Lenger nordover på samme nivå på lateralmorenen mot gravfeltet i Knuterudlunden og lenger nordover, finnes en rekke tilsvarende røysfelter.

Det er imidlertid umulig å avgjøre hvilken type røyser en står overfor uten en arkeologisk undersøkelse. Selv om det kun er gravrøysene som umiddelbart er beskyttet av Lov om kulturminner, må rydningsrøysenes verdi som kilder til tidligere tiders jordbruk understrekes.

Ved fremtidige forandringer i dette landskapet bør det foretas fornyet arkeologiske/kulturgeografiske undersøkelser.

Oslo, den 14. juli 1981.

Rolf Scheen